

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์แทนค่าสถิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบ t
**	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับชั้น ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ ความถี่ ร้อยละ
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามเพศ และสถานภาพ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามเพศ และ สถานภาพ โดยใช้ t-test (Independent Samples)
4. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และหาความถี่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ตอบแบบสอบถามโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ จากผลการวิเคราะห์หาความถี่ และร้อยละ สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา และ ครู ที่ตอบแบบสอบถาม ผลปรากฏดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวน และร้อยละ ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครู		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	37	92.50	99	44.20	136	51.51
หญิง	3	7.50	125	55.80	128	48.49
รวม	40	100	224	100	264	100

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้ที่ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามเพศและสถานภาพเรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย พบว่า ครูเพศหญิง จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 55.80 รองลงมาคือครูเพศชาย จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 44.20 ผู้บริหารสถานศึกษาเพศชาย จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 92.50 และผู้บริหารสถานศึกษาเพศหญิง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามเพศ และสถานภาพ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากการวิเคราะห์การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามเพศ และสถานภาพ ผลปรากฏ ดังตารางที่ 7 ถึงตารางที่ 22 ดังนี้

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1
จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม และรายด้าน

ด้าน ที่	การจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ชาย			หญิง			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ
1	ด้านการบริหาร	4.36	0.74	มาก	4.31	0.61	มาก	4.34	0.68	มาก
2	ด้านหลักสูตร	4.01	0.71	มาก	3.98	0.72	มาก	4.00	0.71	มาก
3	ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.06	0.65	มาก	3.91	0.53	มาก	3.98	0.59	มาก
4	ด้านบุคลากร	4.20	0.68	มาก	4.25	0.51	มาก	4.22	0.6	มาก
5	ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.70	0.84	มาก	3.49	0.76	มาก	3.59	0.8	มาก
6	ด้านอาคารสถานที่	3.81	0.82	มาก	3.58	0.75	มาก	3.69	0.78	มาก
	โดยภาพรวม	4.02	0.74	มาก	3.92	0.65	มาก	3.97	0.69	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้ง 6 ด้าน โดยรวม เพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

เพศชาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ และด้านสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

เพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร ในการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวนตามเพศ

ข้อที่	ชาย			หญิง			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1	4.57	0.63	มากที่สุด	4.54	0.50	มากที่สุด	4.56	0.57	มากที่สุด
2	4.34	0.67	มาก	4.34	0.48	มาก	4.34	0.58	มาก
3	4.37	0.78	มาก	4.20	0.67	มาก	4.29	0.73	มาก
4	4.26	1.00	มาก	4.26	0.63	มาก	4.26	0.82	มาก
5	4.38	0.78	มาก	4.29	0.59	มาก	4.34	0.69	มาก
6	4.12	0.57	มาก	4.30	0.70	มาก	4.21	0.64	มาก
7	4.16	0.70	มาก	4.34	0.77	มาก	4.25	0.74	มาก
8	4.67	0.75	มากที่สุด	4.23	0.56	มาก	4.45	0.66	มาก
โดยภาพรวม									
	4.36	0.74	มาก	4.31	0.61	มาก	4.34	0.68	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการบริหาร โดยรวม เพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด 1 ข้อ คือ โรงเรียนได้แก่นโยบายการบริหารโรงเรียนแก่นุกลากรอย่างชัดเจน นอกจากนี้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การยกย่องชมเชยให้กำลังใจแก่นุกลากรในการจัดสภาพแวดล้อม รองลงมาคือ นโยบายการบริหารงานสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น และส่งเสริมให้ทุกคนเกิดความตระหนักในการจัดสภาพแวดล้อม ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

เพศชาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การยกย่องชมเชยให้กำลังใจแก่นุกลากรในการจัดสภาพแวดล้อม และโรงเรียนได้แก่นโยบายการบริหารโรงเรียนแก่นุกลากรอย่างชัดเจน นอกจากนี้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ส่งเสริมให้ทุกคนเกิดความตระหนักในการจัดสภาพแวดล้อม รองลงมาคือ การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม และนโยบายการบริหารงานสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ตามลำดับ

เพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด 1 ข้อ คือ โรงเรียนได้แก่นโยบายการบริหารโรงเรียนแก่นุกลากรอย่างชัดเจน นอกจากนี้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ นโยบายการบริหารงานสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น รองลงมา ผู้บริหารกำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และมีระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนเอื้อต่อการจัดสภาพแวดล้อม ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมด้านหลักสูตรเนื้อหาวิชา ในการศึกษาการจัดการศึกษาภาคต่อที่เชื่อมต่อ

การเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามเพศ

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2. สภาพแวดล้อมด้านหลักสูตร	ชาย			หญิง			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1	หลักสูตรสถานศึกษาตอบสนองความต้องการของชุมชน	4.00	0.83	มาก	3.98	0.63	มาก	3.99	0.73	มาก
2	หลักสูตรจัด ได้เหมาะสมตามความสามารถและความถนัดของผู้เรียน	3.99	0.80	มาก	3.82	0.62	มาก	3.91	0.71	มาก
3	หลักสูตรจัด ได้สอดคล้องกับระยะเวลาเรียนและทรัพยากรท้องถิ่น	4.10	0.71	มาก	3.89	0.84	มาก	3.99	0.77	มาก
4	หลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับชั้น	4.03	0.81	มาก	4.00	0.77	มาก	4.01	0.79	มาก
5	กำหนดแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบชัดเจน	4.02	0.61	มาก	3.98	0.69	มาก	4.00	0.65	มาก
6	หลักสูตรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนในการจัด สภาพแวดล้อม	3.89	0.72	มาก	4.06	0.64	มาก	3.97	0.68	มาก
7	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับการจัดสภาพแวดล้อม	4.04	0.55	มาก	3.96	0.86	มาก	4.00	0.70	มาก
8	การจัดเนื้อหาของรายวิชา มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตลอดหลักสูตร	4.03	0.68	มาก	4.13	0.69	มาก	4.08	0.68	มาก
โดยภาพรวม		4.01	0.71	มาก	3.98	0.72	มาก	4.00	0.71	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านหลักสูตร โดยรวม เพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดเนื้อหาของรายวิชาที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตลอดหลักสูตร รองลงมาคือ หลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับชั้น และกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นระบบชัดเจน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

เพศชาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ หลักสูตรจัดได้สอดคล้องกับระยะเวลาเรียน และทรัพยากรท้องถิ่น รองลงมาคือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสอดคล้องกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และหลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับชั้น ตามลำดับ

เพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดเนื้อหาของรายวิชาที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตลอดหลักสูตร รองลงมาคือ หลักสูตรได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนในการจัดสภาพแวดล้อม และหลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับชั้น ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนการสอน ในการศึกษาการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
 ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวนตามเพศ

ข้อที่	สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ชาย			หญิง			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนครอบคลุมทุกด้าน	3.90	0.71	มาก	3.81	0.39	มาก	3.85	0.55	มาก
2	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	3.79	0.78	มาก	3.70	0.46	มาก	3.75	0.62	มาก
3	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.44	0.50	มาก	4.21	0.67	มาก	4.33	0.58	มาก
4	การเรียนรู้มีการเชื่อมโยงระหว่างเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.21	0.71	มาก	3.95	0.71	มาก	4.08	0.71	มาก
5	มีการใช้สื่อการเรียนการสอนตามความเหมาะสม	4.00	0.54	มาก	4.05	0.79	มาก	4.03	0.67	มาก
6	มีการฝึกปฏิบัติลงมือกระทำจริง ตามความเหมาะสมกับวิชาเรียน	3.90	0.88	มาก	3.58	0.50	มาก	3.74	0.69	มาก
7	มีการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน	3.76	0.60	มาก	3.89	0.49	มาก	3.82	0.55	มาก
8	มีการประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานสูงขึ้น	4.44	0.50	มาก	4.07	0.26	มาก	4.26	0.38	มาก
โดยภาพรวม		4.06	0.65	มาก	3.91	0.53	มาก	3.98	0.59	มาก

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมด้านบุคลากร ในการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวนตามเพศ

ข้อที่	ชาย		หญิง		รวม	
	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1	4.21	0.57	มาก	4.53	0.50	มากที่สุด
2	4.00	0.54	มาก	4.43	0.50	มาก
3	4.38	0.71	มาก	4.24	0.64	มาก
4	4.16	0.65	มาก	4.19	0.39	มาก
5	4.41	0.56	มาก	4.30	0.46	มาก
6	4.24	0.68	มาก	4.13	0.34	มาก
7	4.13	0.83	มาก	4.01	0.67	มาก
8	4.09	0.89	มาก	4.15	0.59	มาก
โดยภาพรวม						
	4.20	0.68	มาก	4.25	0.51	มาก
				4.22	0.60	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านบุคลากร โดยรวม เพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนสภาพแวดล้อมร่วมกัน รองลงมาคือ บุคลากรใช้ความรู้ความสามารถปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่ และบุคลากรในโรงเรียนมีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

เพศชาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ บุคลากรใช้ความรู้ความสามารถปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่ รองลงมา คือ บุคลากรในโรงเรียนมีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ และ บุคลากรมีความเป็นกันเองยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตามลำดับ

เพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด 1 ข้อ คือ บุคลากรในโรงเรียนยินดีปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดร่วมกัน นอกจากนั้นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ บุคลากรในโรงเรียนยินดีปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดร่วมกัน รองลงมาคือ บุคลากรใช้ความรู้ความสามารถปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่ และบุคลากรในโรงเรียนมีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมด้านสื่อการเรียนการสอน ในการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวนตามเพศ

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5. สภาพแวดล้อมด้านสื่อการเรียนการสอน	ชาย			หญิง			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ
1	มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยเพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน	3.58	0.81	มาก	3.3	0.66	ปานกลาง	3.44	0.74	ปานกลาง
2	มีสื่อการเรียนการสอนสร้างแรงจูงใจทำให้เกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียน	3.97	0.67	มาก	3.52	0.69	มาก	3.75	0.68	มาก
3	ผลดีสื่อการเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสม่ำเสมอ	3.54	0.82	มาก	3.63	0.82	มาก	3.59	0.82	มาก
4	นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน	3.74	0.86	มาก	3.54	0.69	มาก	3.64	0.78	มาก
5	ให้บริการบริการและให้คำแนะนำการใช้สื่อที่ทันสมัย	3.79	0.81	มาก	3.58	0.69	มาก	3.69	0.75	มาก
6	ให้การสนับสนุนการค้นคว้า จัดทำ เผยแพร่ สื่อฯ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ	3.68	0.88	มาก	3.65	0.82	มาก	3.67	0.85	มาก
7	ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้	3.71	0.96	มาก	3.45	0.82	ปานกลาง	3.58	0.89	มาก
8	บำรุงรักษาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อยู่เสมอ	3.58	0.92	มาก	3.24	0.87	ปานกลาง	3.41	0.90	ปานกลาง
โดยภาพรวม		3.70	0.84	มาก	3.49	0.76	มาก	3.59	0.80	มาก

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ในการศึกษาการจัดการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ
 การเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวนตามเพศ

ข้อที่	การ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 6. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	ชาย				หญิง				รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.
1	มีการวางแผนการจัดการพื้นที่บริเวณ โรงเรียน ได้อย่างเหมาะสม	4.01	0.5	มาก	3.94	0.53	มาก	3.98	0.52	มาก	0.52	
2	มีอาคารเรียนจำนวนห้องเรียนเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน	3.74	0.43	มาก	2.98	1.44	ปานกลาง	3.36	0.94	ปานกลาง	0.94	
3	การใช้ประโยชน์ การบำรุงรักษาอาคารเรียน ได้คุ้มค่าและเหมาะสม	4.15	0.79	มาก	4.02	0.84	มาก	4.09	0.82	มาก	0.82	
4	มีครุภัณฑ์ เครื่องใช้สำนักงานที่เอื้อต่อการทำงานอย่างเพียงพอ	3.38	0.99	ปานกลาง	3.09	0.98	ปานกลาง	3.24	0.99	ปานกลาง	0.99	
5	จัดภูมิทัศน์ภายใน โรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม	3.79	0.92	มาก	3.59	0.68	มาก	3.69	0.80	มาก	0.80	
6	มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก โรงเรียน	3.76	0.94	มาก	3.91	0.73	มาก	3.84	0.84	มาก	0.84	
7	จัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ได้อย่างเหมาะสม	3.76	0.85	มาก	3.94	0.53	มาก	3.85	0.69	มาก	0.69	
8	จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	3.73	0.79	มาก	3.56	0.62	มาก	3.65	0.71	มาก	0.71	
9	จัดสถานที่บริเวณ โรงอาหาร ได้สะอาดและถูกสุขอนามัย	4.18	0.85	มาก	3.37	0.48	มาก	3.78	0.67	มาก	0.67	
10	บริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาด ถูกสุขลักษณะ	4.15	0.95	มาก	3.77	0.79	มาก	3.96	0.87	มาก	0.87	
11	มีอาคารเอนกประสงค์ ที่ใช้จัดกิจกรรมของนักเรียน อย่างเหมาะสม	3.6	0.79	มาก	3.45	0.5	ปานกลาง	3.53	0.65	มาก	0.65	
12	มีสนามกีฬา ให้บริการนักเรียน ที่เพียงพอและปลอดภัย	3.46	0.61	ปานกลาง	3.98	0.45	มาก	3.72	0.53	ปานกลาง	0.53	

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 6. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	ชาย			หญิง			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
		13	มีวัสดุอุปกรณ์กีฬา ให้บริการนักเรียน ที่เพียงพอและปลอดภัย	3.04	0.92	ปานกลาง	3.49	0.98	ปานกลาง	3.27
14	มีวัสดุอุปกรณ์งานเกษตร ที่เพียงพอและปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	3.53	0.94	มาก	3.41	0.96	ปานกลาง	3.47	0.95	ปานกลาง
15	มีการจัดสวนหย่อม มีไม้ดอกไม้ประดับ เป็นสัดส่วนและสวยงาม	3.68	0.85	มาก	3.17	0.96	ปานกลาง	3.43	0.91	มาก
16	เรือนเพาะชำ ได้รับการพัฒนา ดูแล อย่างสม่ำเสมอ	3.83	0.52	มาก	3.49	0.92	ปานกลาง	3.66	0.72	ปานกลาง
17	มีแผนพัฒนาสภาพแวดล้อมร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง	4.12	0.97	มาก	3.14	0.86	ปานกลาง	3.63	0.92	มาก
18	ประชาสัมพันธ์มีความเคลื่อนไหวการพัฒนาสภาพแวดล้อมแก่ชุมชน	4.18	0.95	มาก	3.8	0.62	มาก	3.99	0.79	มาก
19	นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนในการพัฒนาสภาพแวดล้อมฯ	4.04	0.93	มาก	3.82	0.61	มาก	3.93	0.77	มาก
20	ชุมชนมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์และบำรุงรักษาอาคารสถานที่	4.02	0.91	มาก	3.65	0.48	มาก	3.84	0.70	มาก
โดยภาพรวม		3.81	0.82	มาก	3.58	0.75	มาก	3.69	0.78	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านอาคารสถานที่ โดยรวม เพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมาก จำนวน 14 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ชุมชนมีส่วนในการใช้ประโยชน์และบำรุงรักษาอาคารสถานที่ร่วมกัน รองลงมาคือ ประชาสัมพันธ์ความเคลื่อนไหวการพัฒนาสภาพแวดล้อมแก่ชุมชน และการจัดสถานที่บริเวณโรงอาหารได้สะอาดและถูกสุขอนามัย ตามลำดับ นอกจากนี้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง จำนวน 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ เรือนเพาะชำ ได้รับการพัฒนา ดูแลอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาคือ มีสนามกีฬา ให้บริการนักเรียนที่เพียงพอและปลอดภัย และมีอาคารเรียนจำนวนห้องเรียนเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

เพศชาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมาก จำนวน 17 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดสถานที่บริเวณโรงอาหารได้สะอาดและถูกสุขอนามัย รองลงมาคือ ประชาสัมพันธ์ความเคลื่อนไหวการพัฒนาสภาพแวดล้อมแก่ชุมชน และการใช้ประโยชน์ การบำรุงรักษาอาคารเรียนได้คุ้มค่าและเหมาะสม ตามลำดับ นอกจากนี้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง จำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มีสนามกีฬา ให้บริการนักเรียน ที่เพียงพอและปลอดภัย รองลงมาคือ มีครุภัณฑ์ เครื่องใช้สำนักงานที่เอื้อต่อการทำงานอย่างเพียงพอ และมีวัสดุอุปกรณ์กีฬา ให้บริการนักเรียน ที่เพียงพอและปลอดภัย ตามลำดับ

เพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมาก จำนวน 12 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การใช้ประโยชน์ การบำรุงรักษาอาคารเรียน ได้คุ้มค่าและเหมาะสม รองลงมาคือ มีสนามกีฬา ให้บริการนักเรียน ที่เพียงพอและปลอดภัย และสุดท้ายคือมีการวางแผนการจัดการพื้นที่บริเวณโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ตามลำดับ นอกจากนี้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง จำนวน 8 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มีวัสดุอุปกรณ์กีฬา ให้บริการนักเรียนที่เพียงพอและปลอดภัย รองลงมาคือ มีสนามกีฬา ให้บริการนักเรียน ที่เพียงพอและปลอดภัย และมีอาคารเอนกประสงค์ ที่ใช้จัดกิจกรรมของนักเรียนอย่างเหมาะสม ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตาม สถานภาพ โดยภาพรวม และรายด้าน

ด้าน ที่	การจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ
1	ด้านการบริหาร	4.38	0.69	มาก	4.30	0.66	มาก	4.34	0.68	มาก
2	ด้านหลักสูตร	3.99	0.75	มาก	4.01	0.67	มาก	4.00	0.71	มาก
3	ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.88	0.51	มาก	4.07	0.66	มาก	3.98	0.59	มาก
4	ด้านบุคลากร	4.27	0.57	มาก	4.17	0.63	มาก	4.22	0.60	มาก
5	ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.39	0.76	ปานกลาง	3.78	0.84	มาก	3.59	0.80	มาก
6	ด้านอาคารสถานที่	3.56	0.84	มาก	3.82	0.71	มาก	3.69	0.78	มาก
โดยภาพรวม		3.91	0.69	มาก	4.03	0.70	มาก	3.97	0.69	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ทั้ง 6 ด้าน โดยรวม ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่ ด้านสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลางอยู่ 1 ด้าน คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน นอกจากนั้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป 67 ดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านอาคารสถานที่ ตามลำดับ

ครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการบริหาร ด้านอาคารสถานที่ และด้านสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร ในการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 1. สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ
1	โรงเรียนได้แจ้งนโยบายการบริหารโรงเรียนแก่บุคลากรอย่างชัดเจน	4.32	0.57	มาก	4.18	0.67	มาก	4.25	0.62	มาก
2	นโยบายการบริหารงานสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น	4.34	0.62	มาก	4.27	0.69	มาก	4.31	0.66	มาก
3	จัดทำแผนปฏิบัติการด้านสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม	4.44	0.71	มาก	4.42	0.63	มาก	4.43	0.67	มาก
4	มอบหมายงานจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอย่างชัดเจน	4.42	0.83	มาก	4.37	0.71	มาก	4.40	0.77	มาก
5	ส่งเสริมให้ทุกคนเกิดความตระหนักในการจัดสภาพแวดล้อม	4.39	0.81	มาก	4.39	0.68	มาก	4.39	0.75	มาก
6	ระบียบข้อบังคับของโรงเรียนเอื้อต่อการจัดสภาพแวดล้อม	4.35	0.86	มาก	4.26	0.62	มาก	4.31	0.74	มาก
7	ผู้บริหารกำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	4.38	0.64	มาก	4.24	0.68	มาก	4.31	0.66	มาก
8	ยกย่องชมเชยให้กำลังใจแก่บุคลากรในการจัดสภาพแวดล้อม	4.36	0.49	มาก	4.29	0.63	มาก	4.33	0.56	มาก
โดยภาพรวม		4.38	0.69	มาก	4.30	0.66	มาก	4.34	0.68	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการบริหาร โดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดทำแผนปฏิบัติการด้านสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม รองลงมาคือ การมอบหมายงานจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอย่างชัดเจน และส่งเสริมให้ทุกคนเกิดความตระหนักในการจัดสภาพแวดล้อม ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดทำแผนปฏิบัติการด้านสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม รองลงมาคือ มอบหมายงานจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอย่างชัดเจน และส่งเสริมให้ทุกคนเกิดความตระหนักในการจัดสภาพแวดล้อม ตามลำดับ

ครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดทำแผนปฏิบัติการด้านสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ทุกคนเกิดความตระหนักในการจัดสภาพแวดล้อม และมอบหมายงานจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอย่างชัดเจน ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมด้านหลักสูตร ในการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ

ข้อที่	การจัดการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2. สภาพแวดล้อมด้านหลักสูตร	ผู้บริหารสถานศึกษา				ครู		รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1	หลักสูตรสถานศึกษาตอบสนองความต้องการของชุมชน	3.63	0.77	มาก	3.9	0.61	มาก	3.77	0.69	มาก
2	หลักสูตรจัด ได้เหมาะสมตามความสามารถและความถนัดของผู้เรียน	3.65	0.66	มาก	3.75	0.69	มาก	3.70	0.68	มาก
3	หลักสูตรจัด ได้สอดคล้องกับระยะเวลาเรียนและทรัพยากรท้องถิ่น	4.25	0.81	มาก	4.27	0.63	มาก	4.26	0.72	มาก
4	หลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับชั้น	3.98	0.91	มาก	3.94	0.78	มาก	3.96	0.85	มาก
5	กำหนดแนวปฏิบัติพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นระบบชัดเจน	4.01	0.62	มาก	4.31	0.73	มาก	4.16	0.68	มาก
6	หลักสูตรนำผู้มีปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม	4.03	0.67	มาก	4.21	0.68	มาก	4.12	0.68	มาก
7	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับการจัดสภาพแวดล้อม	4.17	0.87	มาก	3.86	0.64	มาก	4.02	0.76	มาก
8	การจัดเนื้อหาของการวิชา มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตลอดหลักสูตร	4.19	0.71	มาก	3.82	0.58	มาก	4.01	0.65	มาก
	โดยภาพรวม	3.99	0.75	มาก	4.01	0.67	มาก	4.00	0.71	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 คำนหลักสูตร โดยรวม ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับ ปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ หลักสูตรจัดได้สอดคล้องกับระยะเวลาเรียนและทรัพยากร ท้องถิ่น รองลงมาคือ กำหนดแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นระบบชัดเจน และ หลักสูตรได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนในการจัดสภาพแวดล้อม ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปฏิบัติมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ หลักสูตรจัดได้สอดคล้อง กับระยะเวลาเรียนและทรัพยากรท้องถิ่น รองลงมาคือการจัดเนื้อหาของรายวิชามีความสัมพันธ์ ต่อเนื่องกันตลอดหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสอดคล้องกับการจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียน ตามลำดับ

ครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนขนาดเล็กอยู่ใน ระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ กำหนดแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาปรับปรุง หลักสูตรอย่างเป็นระบบชัดเจน รองลงมาคือหลักสูตรจัดได้สอดคล้องกับระยะเวลาเรียนและทรัพยากร ท้องถิ่น และหลักสูตรได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนในการจัดสภาพแวดล้อม ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนการสอน ในการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวนตามสถานภาพ

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3. สภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนการสอน	ผู้บริหารสถานศึกษา				ครู				รวม			
		\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	
1	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนครอบคลุมทุกด้าน	3.63	0.49	มาก	3.98	0.61	มาก	3.81	0.55	มาก	3.81	0.55	มาก
2	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสถานการณ์	3.63	0.49	มาก	3.86	0.69	มาก	3.75	0.59	มาก	3.75	0.59	มาก
3	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.15	0.36	มาก	4.36	0.63	มาก	4.26	0.50	มาก	4.26	0.50	มาก
4	การเรียนรู้มีการเชื่อมโยงระหว่างเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.03	0.68	มาก	4.09	0.78	มาก	4.06	0.73	มาก	4.06	0.73	มาก
5	มีการใช้สื่อการเรียนการสอนตามความเหมาะสม	3.82	0.64	มาก	4.03	0.73	มาก	3.93	0.69	มาก	3.93	0.69	มาก
6	มีการฝึกปฏิบัติจริง ลงมือกระทำจริงตามความเหมาะสมกับวิชาเรียน	4.14	0.58	มาก	3.98	0.66	มาก	4.06	0.62	มาก	4.06	0.62	มาก
7	มีการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน	3.78	0.42	มาก	4.12	0.63	มาก	3.95	0.53	มาก	3.95	0.53	มาก
8	มีการประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานสูงขึ้น	3.85	0.42	มาก	4.17	0.56	มาก	4.01	0.49	มาก	4.01	0.49	มาก
โดยภาพรวม		3.88	0.51	มาก	4.07	0.66	มาก	3.98	0.59	มาก	3.98	0.59	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวม ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือ การเรียนรู้มีการเชื่อมโยงระหว่างเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีการฝึกปฏิบัติจริง ลงมือกระทำจริง ตามความเหมาะสมกับวิชาเรียน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือ มีการฝึกปฏิบัติจริง ลงมือกระทำจริง ตามความเหมาะสมกับวิชาเรียน และการเรียนรู้มีการเชื่อมโยงระหว่างเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามลำดับ

ครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือ มีการประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานสูงขึ้น และมีการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมด้านบุคลากร ในการศึกษากิจการศึกษาศาสนาเขตลุ่มน้ำเอื้องต้อ
 การเรียนรู้ของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ

ข้อที่	การจิตสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 4. สภาพแวดล้อมด้านบุคลากร	ผู้บริหารสถานศึกษา				ครู				รวม			
		\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	มาก	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	มาก	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	มาก
1	บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนสภาพแวดล้อมร่วมกัน	4.27	0.57	มาก	มาก	4.09	0.64	มาก	มาก	4.18	0.61	มาก	มาก
2	บุคลากรในโรงเรียนยินดีปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดร่วมกัน	4.27	0.57	มาก	มาก	4.11	0.67	มาก	มาก	4.19	0.62	มาก	มาก
3	บุคลากรในโรงเรียนมีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ	4.33	0.67	มาก	มาก	4.37	0.63	มาก	มาก	4.35	0.65	มาก	มาก
4	บุคลากรรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ	4.37	0.78	มาก	มาก	4.08	0.57	มาก	มาก	4.23	0.68	มาก	มาก
5	บุคลากรใช้ความรู้ความสามารถปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่	4.29	0.62	มาก	มาก	4.15	0.72	มาก	มาก	4.22	0.67	มาก	มาก
6	บุคลากรมีความเป็นกันเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	4.11	0.22	มาก	มาก	4.11	0.67	มาก	มาก	4.11	0.45	มาก	มาก
7	บุคลากรเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่องานส่วนรวมอยู่เสมอ	4.27	0.57	มาก	มาก	4.19	0.55	มาก	มาก	4.23	0.56	มาก	มาก
8	บุคลากรมีความยินดีฟังพอใจในงานที่รับผิดชอบอยู่ในปัจจุบัน	4.27	0.57	มาก	มาก	4.24	0.56	มาก	มาก	4.26	0.57	มาก	มาก
โดยภาพรวม		4.27	0.57	มาก	มาก	4.17	0.63	มาก	มาก	4.22	0.60	มาก	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านบุคลากร โดยรวม ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ บุคลากรในโรงเรียนมีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ รองลงมา คือ บุคลากรรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ และบุคลากรมีความยินดีพึงพอใจในงานที่รับผิดชอบอยู่ในปัจจุบัน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก บุคลากรรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ รองลงมา คือบุคลากรในโรงเรียนมีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ และบุคลากรใช้ความรู้ความสามารถปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่ ตามลำดับ

ครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ บุคลากรในโรงเรียนมีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ รองลงมา คือบุคลากรมีความยินดีพึงพอใจในงานที่รับผิดชอบอยู่ในปัจจุบัน และบุคลากรเสียเวลาส่วนตัวเพื่องานส่วนรวมอยู่เสมอ ตามลำดับ

ตารางที่ 19 คำเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมด้านสื่อการเรียนการสอน ในการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น
 การเรียนรู้ของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต.1 จำแนกตามสถานภาพ

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5. สภาพแวดล้อมด้านสื่อการเรียนการสอน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1	มีสื่อการเรียนการสอนทันสมัยเพียงพอกับการของผู้เรียน	3.16	0.67	ปานกลาง	3.45	0.79	มาก	3.31	0.73	ปานกลาง
2	มีสื่อการเรียนการสอนสร้างแรงจูงใจทำให้เกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียน	3.23	0.71	ปานกลาง	4.13	0.73	มาก	3.68	0.72	มาก
3	ผลิตสื่อการเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสม่ำเสมอ	3.15	0.64	ปานกลาง	3.69	0.85	มาก	3.42	0.75	ปานกลาง
4	นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน	4.21	0.89	มาก	3.66	0.83	มาก	3.94	0.86	มาก
5	ให้บริการบริการและให้คำแนะนำการใช้สื่อที่ทันสมัย	3.15	0.64	ปานกลาง	4.09	0.78	มาก	3.62	0.71	ปานกลาง
6	ให้การสนับสนุนการค้นคว้า จัดทำ เผยแพร่ สื่อฯ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ	3.35	0.72	ปานกลาง	4.03	0.86	มาก	3.69	0.79	มาก
7	ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้	3.41	0.89	ปานกลาง	3.62	0.95	มาก	3.52	0.92	มาก
8	บำรุงรักษาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อยู่เสมอ	3.45	0.91	ปานกลาง	3.59	0.96	มาก	3.52	0.94	มาก
	โดยภาพรวม	3.39	0.76	ปานกลาง	3.78	0.84	มาก	3.59	0.80	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากจำนวน 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน มีสื่อการเรียนการสอนสร้างแรงจูงใจทำให้เกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และให้การสนับสนุนการค้นคว้า จัดทำ เผยแพร่ สื่อฯ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ นอกจากนี้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ให้การบริการและให้คำแนะนำการใช้สื่อที่ทันสมัย รองลงมา คือผลิตสื่อการเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสม่ำเสมอ และมีสื่อการเรียนการสอนทันสมัยเพียงพอกับความต้องการของผู้เรียนตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากจำนวน 1 ข้อ คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ช่อมบำรุงรักษาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อยู่เสมอ รองลงมา คือใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และให้การสนับสนุนการค้นคว้า จัดทำ เผยแพร่ สื่อฯ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ตามลำดับ

ครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มีสื่อการเรียนการสอนสร้างแรงจูงใจให้เกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียน รองลงมา คือ ให้การบริการและให้คำแนะนำการใช้สื่อที่ทันสมัย และให้การสนับสนุนการค้นคว้า จัดทำ เผยแพร่ สื่อฯ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ในการศึกษากิจการศึกษาศาสนาของโรงเรียนวัดล้อมทองที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวนตามสถานภาพ

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 6. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1	มีการวางแผนการจัดการพื้นที่บริเวณโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม	3.51	0.81	มาก	3.97	0.86	มาก	3.74	0.84	มาก
2	มีอาคารเรียน จำนวนห้องเรียนเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน	3.52	0.82	มาก	3.65	0.63	มาก	3.59	0.73	มาก
3	การใช้ประโยชน์ การบำรุงรักษาอาคารเรียน ได้คุ้มค่าและเหมาะสม	3.52	0.82	มาก	3.75	0.68	มาก	3.64	0.75	มาก
4	มีครุภัณฑ์ เครื่องใช้สำนักงานที่เอื้อต่อการทำงานอย่างเพียงพอ	3.97	0.97	มาก	4.07	0.65	มาก	4.02	0.81	มาก
5	จัดภูมิทัศน์ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม	3.54	0.86	มาก	3.94	0.77	มาก	3.74	0.82	มาก
6	มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	3.53	0.83	มาก	3.98	0.71	มาก	3.76	0.77	มาก
7	จัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	3.51	0.81	มาก	3.61	0.65	มาก	3.56	0.73	มาก
8	จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	3.53	0.83	มาก	3.91	0.79	มาก	3.72	0.81	มาก
9	จัดสถานที่บริเวณโรงอาหาร ได้สะอาดและถูกสุขอนามัย	3.55	0.91	มาก	3.68	0.66	มาก	3.62	0.79	มาก
10	บริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาด ถูกสุขลักษณะ	3.53	0.83	มาก	3.61	0.71	มาก	3.57	0.77	มาก
11	มีอาคารเอนกประสงค์ ที่ใช้จัดกิจกรรมของนักเรียน อย่างเหมาะสม	3.01	0.57	ปานกลาง	3.63	0.77	มาก	3.32	0.67	มาก
12	มีสนามกีฬา ให้บริการนักเรียน ที่เพียงพอและปลอดภัย	3.52	0.82	มาก	3.69	0.95	มาก	3.61	0.89	มาก

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 6. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
13	มีวัสดุอุปกรณ์กีฬา ให้บริการนักเรียน ที่เพียงพอและปลอดภัย	3.53	0.83	มาก	3.68	0.59	มาก	3.61	0.71	มาก
14	มีวัสดุอุปกรณ์งานเกษตร ที่เพียงพอและปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	3.51	0.81	มาก	3.75	0.67	มาก	3.63	0.74	มาก
15	มีการจัดสวนหย่อม มีไม้ดอก ไม้ประดับ เป็นสัดส่วนและสวยงาม	3.94	0.95	มาก	4.19	0.63	มาก	4.07	0.79	มาก
16	เรือนเพาะชำ ได้รับการพัฒนา ดูแล อย่างสม่ำเสมอ	3.52	0.82	มาก	3.67	0.78	มาก	3.60	0.80	มาก
17	มีแผนพัฒนาสภาพแวดล้อมร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง	4.01	0.98	มาก	3.71	0.73	มาก	3.86	0.86	มาก
18	ประชาชนในพื้นที่ความเคลื่อนไหวการพัฒนาสภาพแวดล้อมแก่ชุมชน	3.51	0.81	มาก	3.82	0.66	มาก	3.67	0.74	มาก
19	นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อมฯ	3.52	0.82	มาก	3.98	0.77	มาก	3.75	0.80	มาก
20	ชุมชนมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์และบำรุงรักษาอาคารสถานที่	3.51	0.81	มาก	4.02	0.63	มาก	3.77	0.72	มาก
โดยภาพรวม		3.56	0.84	มาก	3.82	0.71	มาก	3.69	0.78	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านอาคารสถานที่ โดยรวม ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนขนาดเล็กอยู่ใน ระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มีการจัดสวนหย่อม มีไม้ดอก ไม้ประดับ เป็นสัดส่วนและ สวยงาม รองลงมาคือมีครุภัณฑ์ เครื่องใช้สำนักงานที่เอื้อต่อการทำงานอย่างเพียงพอ เรือนเพาะชำ ได้รับการพัฒนา ดูแล อย่างสม่ำเสมอ และมีแผนพัฒนาสภาพแวดล้อมร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติ มากจำนวน 19 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มีแผนพัฒนาสภาพแวดล้อม ร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ มีครุภัณฑ์ เครื่องใช้สำนักงานที่เอื้อต่อการทำงานอย่าง เพียงพอ และมีการจัดสวนหย่อม มีไม้ดอก ไม้ประดับ เป็นสัดส่วนและสวยงาม ตามลำดับ ที่เหลือ 1 ข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง คือ มีอาคารเอนกประสงค์ ที่ใช้จัดกิจกรรมของนักเรียน อย่างเหมาะสม

ครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับปฏิบัติมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มีการจัดสวนหย่อม มีไม้ดอก ไม้ประดับ เป็น สัดส่วนและสวยงาม รองลงมาคือ มีครุภัณฑ์ เครื่องใช้สำนักงานที่เอื้อต่อการทำงานอย่างเพียงพอ และชุมชนมีส่วนร่วมในการ ใช้ประโยชน์และบำรุงรักษาอาคารสถานที่ร่วมกัน ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามเพศ และสถานภาพ โดยใช้ t-test (Independent Samples)

จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครู ผลปรากฏดังตารางที่ 21 ถึงตารางที่ 22 ดังนี้

ตารางที่ 21 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ด้าน ที่	การจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ชาย		หญิง		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	ด้านการบริหาร	4.36	0.74	4.31	0.61	3.41**
2	ด้านหลักสูตร	4.01	0.71	3.98	0.72	3.29**
3	ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.06	0.65	3.91	0.53	3.53**
4	ด้านบุคลากร	4.20	0.68	4.25	0.51	3.32**
5	ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.70	0.84	3.49	0.76	2.55**
6	ด้านอาคารสถานที่	3.81	0.82	3.58	0.75	4.73**
โดยภาพรวม		4.02	0.74	3.92	0.65	3.47**

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากตารางที่ 21 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งหมายความว่าทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 ผลการการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ระหว่าง
ผู้บริหารสถานศึกษากับครู โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ด้าน ที่	การจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครู		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	ด้านการบริหาร	4.38	0.69	4.30	0.66	2.75**
2	ด้านหลักสูตร	3.99	0.75	4.01	0.67	4.10**
3	ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.88	0.51	4.07	0.66	4.05**
4	ด้านบุคลากร	4.27	0.57	4.17	0.63	4.13**
5	ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.39	0.76	3.78	0.84	4.50**
6	ด้านอาคารสถานที่	3.56	0.84	3.82	0.71	5.50**
โดยภาพรวม		3.91	0.69	4.03	0.70	4.17**

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากตารางที่ 22 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา
และครู โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งหมายความว่าทั้ง
ผู้บริหารสถานศึกษา และครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 แตกต่างกัน

4. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา
(Content Analysis) และหาความถี่

ตารางที่ 23 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	ความถี่
1. ด้านการบริหาร	43
1.1 ควรกำหนดนโยบายการบริหารงานอย่างชัดเจน	23
1.2 มอบหมายงานในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้กับครู	11
1.3 ส่งเสริมให้ทุกคนร่วมมือร่วมใจในการจัดทำแผน	8
1.4 ภาระหนักในการทำงานมากยิ่งขึ้น	1
2. ด้านหลักสูตร	26
2.1 ควรมีการกำหนดหลักสูตรที่สอดคล้องกับระยะเวลาเรียน	19
2.2 นำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรท้องถิ่นมาปรับใช้ในหลักสูตร	7
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	38
3.1 ครูควรนำสื่อการสอนที่ทันสมัยมาใช้ในการสอนให้มากยิ่งขึ้น	21
3.2 การจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัย ทันยุคเหมาะสมกับสภาพของเทคโนโลยีที่กำลังก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว	17
4. ด้านบุคลากร	32
4.1 สถานศึกษาควรจัดให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมให้ศึกษาต่อ การเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อนำความรู้	24
4.2 สร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนใหม่ ๆ	6
4.3 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้ผู้เรียนรู้จักรักษาสภาพแวดล้อม ๆ ให้ดี	2
5. ด้านสื่อการเรียนการสอน	19
5.1 ส่งเสริมให้มีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ของนักเรียน	16
5.2 ควรส่งเสริมให้ครูได้จัดทำสื่อการสอนที่หลากหลายยิ่งขึ้น	3
6. ด้านอาคารสถานที่	7
6.1 ควรปรับปรุงภูมิทัศน์ต่าง ๆ รอบอาคารเรียนให้มีเป็นธรรมชาติ	5
6.2 สถานศึกษาควรจัดสถานที่แวดล้อมอาคารเรียนให้เหมาะสม	2

จากตารางที่ 23 พบว่าข้อเสนอแนะที่ได้จากการกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการบริหาร ควรกำหนดนโยบายการบริหารงานอย่างชัดเจน มอบหมายงานในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้กับครูให้ชัดเจน อีกทั้งควรส่งเสริมให้ทุกคนร่วมมือร่วมใจในการจัดทำแผนและตระหนักในการทำงานมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การจัดการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ด้านหลักสูตรเนื้อหาวิชา ควรมีการกำหนดหลักสูตรที่สอดคล้องกับระยะเวลาเรียน และทรัพยากรท้องถิ่น โดยอาจนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรท้องถิ่นมาปรับใช้ในหลักสูตรที่เปิดสอน
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูควรนำสื่อการสอนที่ทันสมัยมาใช้ในการสอนให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัย ทันยุคเหมาะสมกับสภาพของเทคโนโลยีที่กำลังก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว
4. ด้านบุคลากร สถานศึกษาควรจัดให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมให้ศึกษาต่อ การเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อนำความรู้ และ นวัตกรรมการเรียนการสอนใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนรู้จักรักษาสุขภาพแวดล้อม ๆ ให้ดียิ่งขึ้น
5. ด้านสื่อการเรียนการสอน ควรส่งเสริมให้ครูได้จัดทำสื่อการสอนที่หลากหลายยิ่งขึ้น โดยมุ่งหวังให้สถานศึกษาได้ส่งเสริมให้มีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ของนักเรียน
6. ด้านอาคารสถานที่ สถานศึกษาควรจัดสถานที่แวดล้อมอาคารเรียนให้เหมาะสมกับสภาพของอาคารเรียน ควรปรับปรุงภูมิทัศน์ต่าง ๆ รอบอาคารเรียนให้มีร่มรื่น เป็นธรรมชาติ ทางด้านห้องเรียนควรจัดให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น